

Sygnatura akt III U 915/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 28-12-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 15-12-2015r. w Koninie

sprawy **Z. S. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.**

o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego

na skutek odwołania **Z. S. (1)**

od decyzji **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.**

z dnia 25-08-2015r. znak:(...)decyzja nr (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że umarza Z. S. (1) należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń alimentacyjnych oraz 5 % opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od kwietnia 1998r. do kwietnia 2004r. w łącznej kwocie 17.047,50 zł (siedemnaście tysięcy czterdzieści siedem 50/100)

III U 915/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 25 sierpnia 2015 roku znak; (...), decyzja nr (...) odmówił wnioskodawcy Z. S. (1) umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za okres od kwietnia 1998 r. do kwietnia 2004 r. w łącznej kwocie 17.047,50 zł .

Odwołanie od powyższej decyzji pozwanego o odmowie umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu za wskazane wyżej okresy wniósł ubezpieczony (...) przedstawiając szereg okoliczności przemawiających w jego ocenie za zasadnością złożonego wniosku i wskazujących na celowość weryfikacji spornej decyzji .

W odpowiedzi na odwołania ubezpieczonego pozwany organ wniósł o jego oddalenie, powołując się na przedstawioną w decyzji argumentację i podtrzymując ją w całości .

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca (...) urodzony (...) w dniu 29 czerwca 2015 r. złożył do pozwanego wniosek o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu.

Wnioskodawca jest ojcem syna (...)

Na mocy prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 16 lutego 1998 r. o sygn. akt III RC 992/97 wnioskodawca został zobowiązany do łożenia na utrzymanie małoletniego syna(...)

W związku z niewywiązywaniem się przez wnioskodawcę z zasądzonego obowiązku alimentacyjnego świadczenia alimentacyjne wypłacane były z funduszu alimentacyjnego do rąk wierzycielki Ż. S.. Zadłużenie z tytułu nieuregulowanych alimentów za okres od kwietnia 1998 roku do kwietnia 2004 roku jest egzekwowane na drodze postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez W. P.- Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie.

Wnioskodawca nie pracuje zarobkowo, nie pobiera emerytury ani renty, jak również świadczeń z Urzędu Pracy. Uzyskuje zasiłek stały z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w K. w kwocie 529 zł miesięcznie.

Decyzją z dnia 12 maja 2015 roku otrzymał zasiłek celowy z (...) w K. w wysokości 250 zł z przeznaczeniem na częściowe dofinansowanie do zakupu odzieży i żywności.

Nie posiada nieruchomości. Warunki mieszkaniowe ma bardzo trudne, posiada jedno pomieszczenie, ubikację bez wody, żadnych udogodnień. Pościel i większe ubrania wnioskodawcy pierze siostra (...), która mieszka w K. wspólnie z chora matką . Raz lub dwa razy w tygodniu wnioskodawca przychodzi do niej na herbatę , mały poczęstunek.

Dowód; zeznania wnioskodawcy i świadka T. W..

(...) choruje na zespół zależności alkoholowej z zespołem depresyjnym na podłożu organicznego uszkodzenia (...), przewlekły zespół bólowy kręgosłupa. Ponadto jest po urazie barku prawego. Posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z dnia 5 czerwca 2014 roku wydane na okres do dnia 30 czerwca 2017 roku przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w K.. Odwołujący leczy się systematycznie w Poradni (...)

Dowód; zaświadczenie lekarskie z dnia 24.04.2014 r.

Wnioskodawca ponosi koszty energii elektrycznej , gazu, opału na zimę, wywóz śmieci w łącznej kwocie 180 zł , ponadto na bieżąco dokonuje dobrowolnych wpłat do komornika oraz wpłat bieżących w wysokości 150 zł miesięcznie. Na utrzymanie zostaje mu kwota 49 zł miesięcznie.

dowód: oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowych oraz sytuacji materialnej z dnia 9 lipca 2015 r. akta ZUS., zeznania wnioskodawcy/.

Zadłużenie wnioskodawcy wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. W.. . z tytułu świadczeń wypłaconych jego synowi z Funduszu Alimentacyjnego wraz z 5% opłatą na pokrycie kosztów działalności stanowi łącznie kwotę 17.047,50 zł za okres od kwietnia 1998 r. do kwietnia 2004 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 25 sierpnia 2015 r. pozwany organ rentowy po rozpoznaniu wniosku z dnia 29 czerwca 2015 r. o umorzenie należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydał decyzję odmowną.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy w aktach pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania, w związku z czym Sąd również nie znalazł podstaw by podważyć ich wiarygodność. Oparł się Sąd także na pisemnych wyjaśnieniach wnioskodawcy, które zdaniem Sądu zasługiwały na wiarę w zakresie wskazanej przez niego sytuacji majątkowej i życiowej. Sąd jednocześnie uwzględnił twierdzenia ubezpieczonego oraz

świadka (...)odnośnie przyczyn jego bieżącej sytuacji majątkowej i życiowej, jako iż znajdują one odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy (...) jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie przepisem art. 67 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 ze zm.), dalej: ustawa rodzinna, egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu prowadzi się w dalszym ciągu aż do ich zaspokojenia.

Stosownie zaś do treści art. 68 ust. 1 ustawy rodzinnej, w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Przepis art. 68 ust. 1 ustawy stanowi zatem wyjątek od zasady wyrażonej w art. 67 tejże ustawy, który pozwala na umorzenie płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi warunkami związanymi z sytuacją zdrowotną lub rodzinną dłużnika, nawet pomimo istnienia możliwości prowadzenia egzekucji należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu.

Przepis powyższy nie definiuje pojęcia „szczególnie uzasadnionych wypadków”, wskazując jedynie, że mają one dotyczyć sytuacji zdrowotnej lub rodzinnej dłużnika alimentacyjnego. Jednocześnie, przepis ten stanowi wyjątek od reguły zwrotu wypłaconych z funduszu świadczeń.

Podkreślić trzeba, iż z preambuły ustawy o funduszu alimentacyjnym wynika, że przepisy te tworzy się w celu wzmocnienia opieki nad dziećmi i innymi osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania świadczeń alimentacyjnych oraz zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji.

Zastrzeżoną zatem w art. 68 cyt. ustawy rodzinnej możliwość umorzenia należności funduszu alimentacyjnego należy traktować z dużą ostrożnością jako swoisty przywilej dłużnika alimentacyjnego.

Wskazać należy, iż „szczególnie uzasadnione wypadki” zachodzą wtedy, gdy mają one charakter obiektywny i niezależny od strony np: choroba uniemożliwiająca pracę i jednoczesny brak świadczeń socjalnych lub z ubezpieczenia społecznego albo niemożność podjęcia zatrudnienia ze względu na konieczność sprawowania opieki nad innym członkiem rodziny.

Dokonując wykładni pojęcia "szczególnie uzasadnione przypadki związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną" należy mieć na względzie fakt, że instytucja przewidziana w art. 68 stanowi nadzwyczajne zwolnienie zobowiązanego z długu alimentacyjnego, co następuje kosztem uszczuplenia środków funduszu ubezpieczeń społecznych, i już z tej przyczyny powinna być ścisła, a nie rozszerzająca, zwłaszcza, że chodzi o najdalej "idącą" spośród ulg przewidzianych w tym przepisie. Zatem szczególnie uzasadnione okoliczności, to te które mają charakter wyjątkowy, losowy i ze względów zdrowotnych lub rodzinnych tak obciążają budżet zobowiązanego, że nie pozwalają na uregulowanie należności. Co istotne należy również ocenić, czy przy uwzględnieniu wieku wnioskodawcy, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie on również w przyszłości spłacać przedmiotowych należności. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 sierpnia 2012 r., III AUa 307/12). Jeszcze dobitniej wskazuje to Sąd Apelacyjny w Krakowie, posługując się pojęciem „drastycznych sytuacji”: Umorzenie zaległych należności zastrzeżone jest dla sytuacji szczególnie drastycznych, gdy ze względu na wiek, stan zdrowia, inne względy społeczne oraz znikome źródło przychodów na utrzymanie, niemożliwe jest wywiązanie się ze zobowiązania wobec likwidowanego funduszu (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31 maja 2012 r., III AUa 340/12).

Przenosząc powyższą regułę na grunt niniejszej sprawy przyjąć należy, iż skarżący decyzję pozwanego organu, zaprzeczając jego twierdzeniom, który na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał niekorzystnych dla ubezpieczonego ustaleń, winien był w postępowaniu przed Sądem nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących obowiązku ubezpieczeń społecznych, ale również, nie ograniczając się do polemiki z tymi ustaleniami, wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których możliwym byłoby wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych z jego stanowiskiem reprezentowanym w odwołaniu od decyzji.

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie ulega wątpliwości, iż wnioskodawca uchylał się od obowiązku alimentacyjnego na rzecz swojego syna, jak również prowadzona przeciwko niemu z tego tytułu egzekucja okazała się bezskuteczna.

Równocześnie w ocenie Sądu Okręgowego analiza tegoż materiału dowodowego prowadzi do przyjęcia, iż sytuacja wnioskodawcy mieści się w zakresie ustawowych, opisanych powyższej, przesłanek uzasadniających umorzenie należności alimentacyjnych.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko, iż do przyjęcia, iż zachodzi "szczególnie uzasadniony przypadek", pozwalający na umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie wystarcza nawet ustalenie, że zobowiązany aktualnie nie posiada środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena, iż przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie on w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażenia siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 czerwca 2013 r., III AUa 22/13). "Szczególnie uzasadnione przypadki" związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego to sytuacje nadzwyczajne (wyjątkowe), powstałe w wyniku wypadku losowego, a w każdym razie istniejące niezależnie od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja ulegnie takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r., I UK 270/09; podobnie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2008 r., II UK 359/07).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy w sytuacji (...) niewątpliwie należy mówić o szczególnej sytuacji zdrowotnej – skoro, jak wynika z zaświadczenia lekarskiego jest on osobą po urazie czaszkowo-mózgowym, choruje na zespół zależności alkoholowej z zespołem depresyjnym na podłożu organicznego uszkodzenia mózgu- nie pije od 10 lat , jest pod stałą opieką Poradni (...) Poradni (...), ma orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Nie otrzymuje on żadnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego z uwagi na brak spełnienia ustawowych przesłanek . Utrzymuje się ze stałego zasiłku z GOPS w K. z którego opłaca bieżące alimenty w wysokości 150 zł miesięcznie oraz skutecznie egzekwowane zaległe alimenty przez komornika. Na życie pozostaje mu kwota 49 zł miesięcznie.

Niewątpliwie należy wziąć pod uwagę również także fakt, iż ubezpieczony jest osobą w wieku 50 lat, schorowaną i przy uwzględnieniu rokowań zdrowotnych nie będzie on w stanie również w przyszłości spłacać zadłużenia alimentacyjnego.

Reasumując, biorąc pod uwagę treść cytowanego i omówionego przepisu art. 68 ust. 1 ustawy rodzinnej, wskazującego bardzo konkretnie i w sposób precyzyjny na możliwość umorzenia należności jedynie w „szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną”, jak również w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, uznać należy, iż w przypadku wnioskodawcy zachodzą niewątpliwie okoliczności zdrowotne, stanowiące szczególną i wyjątkową sytuację przemawiającą za celowością zmiany zaskarżonej decyzji.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd na mocy art. 477 § 2 k.p.c. i cytowanych przepisów zmienił zaskarżoną decyzję pozwanego organu rentowego i umorzył (...)należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaty

świadczeń z tegoż funduszu i 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością Funduszu za okres od kwietnia 1998 r. do kwietnia 2004 r. w łącznej kwocie 17.047,50 zł.